

Sygn. akt III AUa 1013/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 r. w Lublinie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji J. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 29 września 2017 r. sygn. akt VIII U 2881/16

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję i ustala J. B. prawo do emerytury pomostowej od dnia(...);

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz J. B. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda

III AUa 1013/17

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 18 maja 2016 roku odmówił J. B. prawa do emerytury pomostowej. Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawczyni nie udowodniła pracy w warunkach szczególnych przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz nie udowodniła rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła J. B.. Skarżąca podniosła, że wykonywała pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze w Zakładzie Usług (...) jako laborant w latach 1988-1999. Jak wskazała, stanowisko to jest ujęte w Wykazie A dział XIV poz. 24, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43).

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 29 września 2017 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że J. B., urodzona (...), w dniu 29 czerwca 2015 roku złożyła wniosek o emeryturę pomostową. Do wniosku skarżąca dołączyła świadectwa pracy, min. z okresu zatrudnienia w Zakładzie Usług (...) Spółka z o.o. w L., w którym pracodawca wskazał, że J. B. wykonywała pracę w warunkach szczególnych od 22.08.1988 r. do 01.12.1999 r. jako laborant - wydawca i laborant, określone w Dziale IV poz. 40 pkt 11 i 12 Wykazu A Zarządzenia nr 3 MHiPM z dnia 30.03.1985 r. oraz zaświadczenie z (...) S.A. w L. potwierdzające pracę w warunkach szczególnych w okresie od 01.06.2005 r. do 31.12.2008 r. stale i w pełnym wymiarze w chłodniach składowych jako kontroler jakości, chemik, mrożonkowy, w temperaturze powietrza poniżej 0 stopni C., wymienione w wykazie A Dział X poz. 7 pkt 5 i 9 stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 4.11.1988 r.

Wnioskodawczyni złożyła także zaświadczenie potwierdzające, że od 1.06.2005 r. do nadal pozostaje w zatrudnieniu w (...) S.A. w L. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W oparciu o powyższe dokumenty Zakład wydał zaskarżoną decyzję, odmawiającą J. B. prawa do emerytury pomostowej. W decyzji ten organ rentowy uznał wnioskodawczyni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych od 1.06.2005 r. do 31.12.2014 r. (z wyłączeniem zwolnień lekarskich) tj. 9 lat 1 miesiąc i 25 dni. Zakład nie uwzględnił okresu pracy od 22.02.1988 r. do 1.12.1999 r. z uwagi na nieokreślenie przez pracodawcę stanowiska pracy zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz okresu od 1.06.2000 r. do 31.05.2005 r. z powodu nie przedłożenia świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W toku niniejszego postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że J. B. była zatrudniona w Zakładzie Usług (...) (wcześniej (...)w L.) w okresie od 27 kwietnia 1985 r. do 31 marca 2000 r. Zajmowała kolejno stanowiska: robotnik magazynowy, laborant-wydawca, laborant analiz chemicznych oraz laborant. Na stanowisku robotnika magazynowego i laboranta wydawcy pracowała w magazynie chemicznym. Do jej zadań należało wydawanie z magazynu odczynników chemicznych. Były to żrące substancje - kwasy i zasady np. cyjanki. Były one przechowywane w kanistrach i beczkach a następnie przelewane przez wnioskodawczynię do mniejszych opakowań. J. B. była wówczas narażona na szkodliwe wycieki i opary, unoszące się z tych substancji. Generalnie w magazynku cały czas unosił się „smród” z tych chemikaliów. Następnie wnioskodawczyni wykonywała pracę w laboratorium centralnym, gdzie na podobnych zasadach wydawała substancje chemiczne z magazynu. Dodatkowo pomagała przygotowywać odczynniki chemiczne. Później została przeniesiona do kolejnego laboratorium na stanowisko wyłącznie laboranta gdzie pracowała przy przygotowaniu odczynników dla celów wodno-kanalizacyjnych. Te substancje to także były żrące kwasy i zasady. Wnioskodawczyni dalej pracowała w narażeniu na ich oddziaływanie. J. B. w okresie zatrudnienia w (...) w L. wykonywała pracę po 8 godzin dziennie. Miała jedną przerwę w pracy - urlop wychowawczy w okresie od 16.03.1990 r. do 31.05.1992 r.

W okresie od 1 czerwca 2000 r. do 31 maja 2005 r. J. B. była zatrudniona w (...) w L. na pełny etat w chłodniach składowych i przyzakładowych w temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C na stanowiskach mrożonkowego, kontrolera jakości-mrożonkowego i kontrolera jakości- chemika. Praca odbywała się w temperaturze poniżej 0°C i miała charakter stały.

W okresie od 1.06.2005 r. do 31.12.2008 r. J. B. była zatrudniona w (...) S.A. w L. w pełnym wymiarze czasu pracy w chłodniach składowych jako kontroler jakości, chemik, mrożonkowy, w temperaturze powietrza poniżej 0 stopni C. Od dnia 01.01.2009 r. J. B. pracuje na pełny etat w (...) S.A. w L. w pomieszczeniach o narzuconej technologii temperaturze powietrza poniżej 0°C, obecnie w oparciu o umowę o pracę na czas określony do 2018 r.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2008 r., nr 237, poz. 1656, ze zm.) prawo do przedmiotowego świadczenia przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 r.;

ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

osiągnęła wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy;

nastąpiło z nią rozwiązanie stosunku pracy.

Wnioskodawczyni ukończyła 55 lat, uzyskała ogólny staż ubezpieczeniowy wynoszący ponad 20 lat oraz w ocenie Sądu spełniła warunek pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat.

Z dokumentów złożonych do akt sprawy, zeznań świadków oraz wnioskodawczyni wynika, że w okresie od 27 kwietnia 1985 r. do 31 marca 2000 r. z przerwą od 16.03.1990 r. do 31.05.1992 r. z powodu urlopu wychowawczego wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych. W okresie pracy w magazynie były to prace wskazane w Wykazie A dział IV poz. 24, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43) określone jako „prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych”. W świetle zeznań wnioskodawczyni i świadków nie ulega wątpliwości, że J. B. była stale narażona na oddziaływanie substancji toksycznych. W ocenie Sądu, umieszczenie tych prac w wymienionym akcie prawnym w dziale „w chemii” nie wyklucza takiej oceny, gdyż (...)posiadała w okresie zatrudnienia wnioskodawczyni wydzielone laboratoria, w których praca odbywała się stale z zastosowaniem odczynników chemicznych. Z kolei w okresie pracy J. B. jako laboranta pracę wnioskodawczyni należy zakwalifikować jako wymienioną w dziale XIV rozporządzenia „prace różne”, w pkt. 25 – „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Wnioskodawczyni bowiem sprawdzała jakość produktów oraz wody i ścieków w (...)w laboratorium za pomocą odczynników chemicznych. Były one przygotowywane w laboratoriach i dla tej komórki organizacyjnej zakładu były to podstawowe prace, które należy zakwalifikować do wskazanych w dziale IV poz. 35 rozporządzenia „produkcji w skali przemysłowej odczynników chemicznych”. W ocenie Sądu Okręgowego fakt wyodrębnienia organizacyjnego laboratorium oraz stałość przygotowywanych tam odczynników pozwala przyjąć, że charakter produkcji tych odczynników był przemysłowy a nie jednostkowy czy sporadyczny.

Okres pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych w (...)wyniósł (z uwzględnieniem przerwy z powodu urlopu wychowawczego) 9 lat i 23 dni. Uwzględniając okres uznany przez organ rentowy od 01.06.2005 r. do 31.12.2014 r. tj. 9 lat 1 miesiąc i 25 dni łącznie J. B. legitymuje się ponad 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Nie budzi też wątpliwości Sądu, że po dniu 31 grudnia 2008 r. J. B. wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy, gdyż wykonywała stale i w pełnym wymiarze

czasu pracy prace w pomieszczeniach o narzuconej technologii temperaturze powietrza poniżej 0°C, określone w załączniku nr 1 pkt. 35 do ustawy pomostowej.

Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego J. B. nie spełniła natomiast wskazanego w art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych warunku rozwiązania stosunku pracy. Pozostawała ona w zatrudnieniu zarówno w chwili wydania zaskarżonej decyzji, jak też w momencie zamknięcia rozprawy.

Od tego wyroku apelację wniosła wnioskodawczyni J. B. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucała:

1. naruszenie prawa procesowego art.316 § 1 kpc poprzez błędne uznanie, że skoro wnioskodawczyni nie posiadała rozwiązanego stosunku pracy w chwili wydawania decyzji odmawiającej jej prawa do emerytury pomostowej oraz wobec ponownego nawiązania stosunku pracy na dzień wyrokowania świadczenie emerytalne nie powinno jej przysługiwać;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego art.4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że pomimo rozwiązania stosunku pracy wnioskodawczyni nie spełnia wszystkich przesłanek do otrzymania świadczenia oraz art.15 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez bezpodstawne przyjęcie, że wnioskodawczyni nie nabyła prawa do emerytury pomostowej z chwilą rozwiązania stosunku pracy w dniu 1 czerwca 2016 roku.

Wnosiła o zmianę wyroku i uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, a jej uwzględnienie skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji poprzez ustalenie prawa do emerytury pomostowej od następnego dnia po rozwiązaniu przez wnioskodawczynię stosunku pracy.

Składając wniosek o emeryturę, wnioskodawczyni, który ukończyła wiek 55 lat, legitymuje się 20 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych oraz art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy. Ustalenia Sądu Okręgowego w przedmiocie ustalenia, że wnioskodawczyni wykazała wymagany ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych są w pełni prawidłowe i Sąd Apelacyjny jej akceptuje i przyjmuje za własne.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni, która złożyła ponowny wniosek o emeryturę pomostową w dniu 16 lutego 2016 roku w dniu 1 czerwca 2016 roku rozwiązała stosunek pracy. Okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy, wnioskodawczyni ponownie została zatrudniona nie wpływa na możliwość nabycia przez nią uprawnień do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz.965), chyba że zostałyby wykazane, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło dla pozorów lub w celu obejścia prawa, ale tej okoliczności nie zarzucał organ rentowy, ani nie była ona przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego. Jeżeli prawo do emerytury zależy od rozwiązania stosunku pracy, to spełnienie tego warunku oceniać należy tylko w takim znaczeniu. System emerytalny nie zakazuje zatrudnienia po nabyciu prawa do emerytury, nawet u tego samego pracodawcy. Istota regulacji o rozwiązaniu stosunku pracy przez pracownika sprowadza się do zwolnienia stanowiska przez rozwiązanie stosunku pracy. Oczywiście należałoby wykluczyć sytuacje pozornego rozwiązania stosunku pracy na użytek uzyskania emerytury pomostowej, jednak ta okoliczność nie była przedmiotem postępowania przed organem rentowym i Sąd Okręgowy również tego faktu nie oceniał. W tej sprawie wskazany cel rozwiązania stosunku pracy został zachowany, natomiast dalsze zatrudnienie od dnia(...)nie niweczy skutków wymienionych w art.4 pkt 7 powołanej ustawy.

Z tych względów i na mocy powołanych przepisów oraz na podstawie art.386 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis art.98 kpc oraz § 9 ust 2 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015 poz.1804).